

แนวปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจ ไม่รับคำร้องทุกข์ในคดีอาญา

หลายคนอาจเคย แง้งความ แล้วไม่สามารถแจ้งได้ หรือแจ้งแล้วเรื่องเงียบคดีไม่เดิน ทำให้มีคำตามอยู่ภายในใจเต็มไปหมด ว่าทำไมการแจ้งความร้องทุกข์จึงยุ่งยากนัก ลงบันทึกประจำวันไว้แล้วทำไมตำรวจไม่ดำเนินคดีให้ แง้งความไปตั้งนานแล้วแต่ก็ไม่เห็นความคืบหน้า หากเจอแบบนี้เราจะทำยังไงได้บ้าง

แจ้งความร้องทุกข์ ลงบันทึกประจำวัน ยื่นคำกล่าวโทษ

มีความแตกต่างกันอย่างไร

เนื่องจากการแจ้งความร้องทุกข์ ลงบันทึกประจำวัน และการกล่าวโทษนั้น มีเจตนาและผลทางกฎหมายที่ต่างกัน เราจึงต้องทำความเข้าใจระหว่างการแจ้งความ การลงบันทึกประจำวัน และการยื่นคำกล่าวโทษกันก่อน ว่าแต่ละอย่างมีความแตกต่างกันอย่างไร เหตุการณ์แบบไหนควรแจ้งอะไร

การแจ้งความ คือ การที่เรานำเรื่องที่เราเดือดร้อนไปร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจรับคำร้องทุกข์ เช่น พนักงานสอบสวน หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจที่มีตำแหน่งหน้าที่รองหรือเหนือพนักงานสอบสวน และเป็นผู้ที่ทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยตามกฎหมาย โดยมีเจตนาให้คนทำผิดได้รับโทษ หรือต้องการให้มีการดำเนินคดีจนถึงที่สุด ทำให้เกิดเป็นคดีความระหว่างเราซึ่งเป็นผู้เสียหายและอีกฝ่ายหนึ่งที่เป็นคู่กรณี และเจ้าหน้าที่จะสามารถดำเนินคดีต่อไปได้

“คำร้องทุกข์” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2 หมายถึง การที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ

การลงบันทึกประจำวัน คือ การนำเรื่องไปแจ้งให้เจ้าหน้าที่รับทราบว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้าง พนักงานสอบสวนที่รับเรื่องก็จะจดบันทึกลงในรายงานประจำวันเพื่อเป็นหลักฐาน หรือแจ้งเอกสารหายก็บันทึกลงในรายงานประจำวันรับแจ้งเอกสารหาย และกรณีนี้พนักงานสอบสวนจะดำเนินคดีต่อไปไม่ได้ เพราะคนแจ้งไม่มีเจตนาให้คนผิดได้รับโทษ หรือไม่ต้องการดำเนินคดีนั่นเอง

การยื่นคำกล่าวโทษ คือ การที่เราพบเห็นเหตุการณ์ไม่ปกติ พบผู้เสียหาย หรือพบว่ามีการกระทำความผิด แล้วนำเรื่องไปแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ว่ามีการทำผิดหรือมีความเสียหายเกิดขึ้น โดยที่เราจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดก็ได้ แต่ก็แจ้งไปก่อนเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถนำเรื่องที่เรากล่าวโทษไปพิจารณาเพื่อดำเนินคดีต่อไปได้

สรุปได้ว่าการดำเนินคดีอาญานั้น เราสามารถนำเรื่องเดือดร้อนใจไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน เพื่อให้มีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้ เรียกว่า “การแจ้งความร้องทุกข์” ส่วนกรณีที่ต้องการแจ้งไว้เพื่อลงบันทึกประจำวันไว้เป็นหลักฐานไม่ต้องการให้มีการดำเนินคดีใด ๆ เรียกว่า “การลงบันทึกประจำวัน” หรือเราไปพบเจอการทำผิดหรือพบผู้เสียหาย เราก็สามารถแจ้งเหตุ ยื่นคำกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนได้ เพื่อให้ตำรวจเข้ามาช่วยเหลือผู้เสียหายและมีการดำเนินคดีต่อไปนั่นเอง

แจ้งความร้องทุกข์เสร็จแล้ว

ต้องทำอย่างไรต่อ

หลังจากที่เราแจ้งความเสร็จแล้วพนักงานสอบสวนจะเป็นผู้ดำเนินการต่อ โดยออกหมายเรียกไปผู้ต้องหาให้มารับทราบข้อกล่าวหาและสอบคำให้การ แต่ถ้าพนักงานสอบสวนดูพยานหลักฐานแล้วไม่ค่อยมีน้ำหนัก แต่เชื่อได้ว่าอาจมีการทำความผิดจริง กรณีนี้พนักงานสอบสวนก็สามารถออกหมายเรียกไปยังคู่กรณีในฐานะพยานเพื่อนำมาสอบคำให้การได้

เมื่อออกหมายเรียกไปแล้วอีกฝ่ายมาพบตามคำสั่ง หากเคลียร์กันลงตัวอีก ฝ่ายยอมรับผิดและชดใช้เงินคืน เช่น คดียักยอกทรัพย์ คดีฉ้อโกงธรรมดา แล้วยอมความกับการดำเนินคดีก็จะสิ้นสุดลงในชั้นสอบสวน แต่ถ้าเป็นความผิดอาญาแผ่นดินตำรวจก็จะต้องสรุปสำนวนส่งให้อัยการพิจารณาสั่งฟ้องต่อไป

แต่ถ้าออกหมายเรียกแล้วอีกฝ่ายไม่ยอมมาและไม่แจ้งเหตุผลว่าทำไมจึงไม่มาพบพนักงานสอบสวนตามคำสั่ง พนักงานสอบสวนก็สามารถขอให้ศาลออกหมายจับได้ เพราะถือเป็นการขัดคำสั่งเจ้าพนักงานไม่ยอมมาตามหมายเรียก ต้องถูกจับมาสอบปากคำ แต่ไม่ได้หมายความว่าถูกจับเพราะทำความผิดนะ และถูกจับแล้วเขาจะได้ประกันตัวหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของพนักงานสอบสวนและศาลตามลำดับ หากพนักงานสอบสวนไม่ให้ประกันตัวก็就会有การนำตัวผู้ต้องหาไปฝากขัง เพื่อป้องกันการหลบหนีหรือไปยุ่งยากกับพยานหลักฐาน หลังฝากขังแล้วหากผู้ต้องหาอยากประกันตัวก็ต้องยื่นขอประกันตัวกับศาลต่อไป

นอกจากการออกหมายเรียกและขอหมายจับแล้ว พนักงานสอบสวนยังสามารถออกคำสั่งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ด้วย เช่น มีคำสั่งให้ธนาคารอายัดเงินตามจำนวนที่มีการร้องทุกข์

แต่การดำเนินคดีก็ต้องใช้เวลา เพราะพนักงานสอบสวน 1 คนต้องดูแลคดีหลายร้อยคดี ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการได้ นอกจากนี้พนักงานสอบสวนจะต้องทำงานด้วยความรอบคอบให้มากที่สุด ต้องรวบรวมพยานหลักฐานและวิเคราะห์ข้อมูลให้ครบทุกด้านเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดใด ๆ พนักงานสอบสวนจึงต้องฟังความจากทั้ง 2 ฝ่าย ก่อนที่จะสรุปอะไรลงไปในส่วนเพื่อให้อัยการนำไปพิจารณาฟ้องต่อศาลต่อไป เพราะการดำเนินคดีอาญามีเป้าหมาย คือ การค้นหาความจริงโดยใช้การตรวจสอบ พิสูจน์การกระทำความผิดว่ามีการทำความผิดจริงหรือไม่และใครเป็นคนทำผิด

และพนักงานสอบสวนที่ดูแลคดีจะต้องรายงานผลการดำเนินคดีให้ผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษทราบด้วยนะ

1. เมื่อครบ 30 นับแต่วันที่แจ้งความร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ
2. เมื่อครบ 60 นับแต่วันที่แจ้งครั้งแรก
3. เมื่อพนักงานสอบสวนสรุปสำนวนและส่งให้พนักงานอัยการ

หรือมีการออกหมายจับ จับผู้ต้องหาได้ พนักงานสอบสวนก็ต้องแจ้งให้เราได้รับรู้ด้วย ตาม [คำสั่งสำนักงานตำรวจ](#)

[แม่ข่ายที่ 419/2556](#) ข้อ 1.2

ต้องแจ้งให้พนักงานสอบสวนแกจุดที่ผิดพลาดในไต่ถามที่ เมื่อแก้ไขเสร็จแล้วเราค่อยลงชื่อในรายงาน หลังจากนั้นพนักงานสอบสวนจะถ่ายสำเนาประจำวันเกี่ยวกับคดีให้เรานำกลับมาด้วย 1 ชุด

แจ้งความออนไลน์

เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สะดวกและรวดเร็ว เราสามารถแจ้งความออนไลน์คืออาชกรรมทางเทคโนโลยีได้ แต่ต้องเป็นคดีที่เราเป็นผู้เสียหายจากการทำความผิดทางเทคโนโลยี เช่น [ถูกร้านค้าออนไลน์ขโมยเงิน](#) [ถูกแฮกบัญชีออนไลน์หลอก](#) [ถูกสแกมเมอร์หลอกให้โอนเงิน](#) เป็นต้น

การลงทะเบียน

1. เข้าไปที่ <https://thaipoliceonline.com>
2. เลือกแจ้งความออนไลน์
3. เลือกลงทะเบียน หรือมี User และ Password แล้วก็เข้าใช้งานได้เลย
4. ลงทะเบียนโดยกรอกข้อมูลต่าง ๆ ให้ครบถ้วน ขั้นตอนนี้หากใครจำ Laser Code หลังบัตรประจำตัวประชาชนไม่ได้ก็ต้องเตรียมบัตรไว้ด้วยนะเพราะจำเป็นต้องกรอก
5. เมื่อกดปุ่มถัดไป ระบบจะส่ง OTP ไปที่อีเมลเพื่อใช้ยืนยันตัว ให้เรานำ OTP ที่ได้รับไปใส่ในหน้าลงทะเบียนให้เรียบร้อย
6. หลังจากลงทะเบียนเสร็จก็เข้าสู่ระบบเพื่อแจ้งความได้เลย

การแจ้งความออนไลน์

1. เมื่อเข้าสู่ระบบแล้วให้เราเลือกแจ้งเรื่องใหม่
2. อ่านข้อตกลงให้ครบถ้วนและกดยินยอม
3. กรอกข้อมูลของผู้เสียหายให้ถูกต้อง ครบถ้วน
4. ใส่รายละเอียดเหตุการณ์และสิ่งที่เกิดขึ้นให้ครบถ้วน ชัดเจนและละเอียดมากที่สุด
5. ใส่รายละเอียดความเสียหายที่เกิดขึ้น
6. ใส่ข้อมูลของคนร้ายให้ละเอียดมากที่สุด เช่น ชื่อนามสกุล นามแฝง ชื่อเล่น ที่อยู่ เบอร์แสบอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับคนร้าย
7. แนบหลักฐานที่เกี่ยวข้อง
8. ตรวจสอบความถูกต้องและกดปุ่มยืนยัน เท่านี้ก็แจ้งความสำเร็จแล้ว
9. หากเราต้องการติดตามความคืบหน้า เราก็สามารถ Login เข้าสู่ระบบไปตรวจสอบสถานะแจ้งความออนไลน์ได้ตลอด 24 ชม. เลย

ขั้นตอนการแจ้งความร้องทุกข์

ทำตามนี้แจ้งความสำเร็จแน่นอน

แจ้งความที่สถานีตำรวจ

เมื่อเราเตรียมเอกสารและหลักฐาน พร้อมทั้งลำดับเหตุการณ์เรียบร้อยแล้ว ให้เราไปแจ้งความที่สถานีตำรวจใกล้บ้าน หรือสถานีตำรวจในท้องที่ที่เกิดเหตุ แต่การแจ้งความนอกพื้นที่ที่เกิดเหตุจะมีขั้นตอนเพิ่มขึ้นมาและทำให้เรารอนานขึ้นกว่าเดิม เพราะหลังจากรับแจ้งความแล้วพนักงานสอบสวนที่รับแจ้งต้องส่งเรื่องต่อให้พนักงานสอบสวนในพื้นที่ที่เกิดเหตุแล้วต่อ

ถึงตรงนี้เพื่อน ๆ ก็อาจสงสัยว่าเราสามารถไปแจ้งความได้ถึงที่โม่ง โดยปกติแล้วที่สถานีตำรวจจะมีร้อยเวรสอบสวนเข้าเวรอยู่ตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อรอรับเรื่องร้องทุกข์จากประชาชน พวกเขาจะแบ่งเวลาทำงานกันและหมุนเวียนสับเปลี่ยนกันไปเรื่อย ๆ ดังนั้น เราจะไปเวลาไหนก็ได้ตามที่สะดวก เมื่อไปถึงให้แจ้งเจ้าหน้าที่ว่ามาแจ้งความดำเนินคดี ไม่ต้องการลงบันทึกรประจำวัน และเข้าพบร้อยเวรสอบสวนที่เข้าเวรอยู่ในขณะนั้น

พนักงานสอบสวนก็จะซักถามถึงที่มาที่ไปของเรื่องราว ขั้นตอนนี้เราต้องอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นให้ละเอียดที่สุดเท่าที่จำได้ มีใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ใครอยู่ในเหตุการณ์บ้าง คนทำผิดมีลักษณะยังไง ความเสียหายที่เกิดขึ้นมีอะไรบ้าง และต้องระบุวัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุให้ถูกต้อง เนื่องจากข้อมูลเหล่านี้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะตำรวจต้องนำไปพิจารณาเพื่อตั้งข้อหาและดำเนินสอบสวนเพื่อสรุปสำนวนส่งให้อัยการ หากอัยการฟ้องไปและมีข้อมูลที่ผิดพลาดก็อาจทำให้ศาลยกฟ้องได้

นอกจากการเล่ารายละเอียดและยืนยันเจตนาว่าต้องการดำเนินคดีให้ถึงที่สุด หรือต้องการให้คนผิดได้รับโทษแล้ว เราต้องส่งหลักฐานต่าง ๆ ให้พนักงานสอบสวนนำไปประกอบในสำนวนด้วย หรือมีพยานบุคคลก็สามารถพาไปพบพนักงานสอบสวนได้ เพื่อให้พนักงานสอบสวนสอบปากคำไว้เป็นพยาน ในขั้นตอนนี้อาจมีอะไรที่เราไม่แน่ใจหรือไม่มั่นใจว่าใช่หรือไม่ เราไม่ควรชี้ชัดหรือเหมาเอาเองว่าใช่แน่ ๆ และห้ามโกหกสร้างเรื่องขึ้นมาเด็ดขาด เพราะถ้าสิ่งนั้นไม่ใช่ความจริงก็จะทำให้เราถูกอีกฝ่ายดำเนินคดีกลับได้นะ

จากนั้นเราต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อความที่พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ให้ละเอียดก่อนลงชื่อทุกครั้ง เพราะสิ่งที่พนักงานสอบสวนบันทึกไปจะเป็นสิ่งที่เรารับรองว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้าง และแบบฟอร์มที่ใช้บันทึกการแจ้งความดำเนินคดีจะต้องเป็นรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีเท่านั้น ไม่ใช่รายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐาน หรือรายงานประจำวันรับแจ้งเอกสารหาย และในรายงานนั้นจะต้องระบุอย่างละเอียดว่ามีความประสงค์จะให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามกฎหมายต่อไป ดังนั้น หากมีอะไรที่ไม่ถูกต้องอย่าเพิ่งลงชื่อเด็ดขาด เรา

แจ้งความร้องทุกข์

ต้องเตรียมหลักฐานให้พร้อม

นอกจากเจตนาที่เราต้องการให้คนทำผิดได้รับโทษแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญไม่แพ้กันก็คือเอกสารสำคัญและพยานหลักฐาน เราจึงควรเตรียมเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ไปให้พร้อมในที่เดียว เพราะถ้าไม่นำไปก็อาจทำให้แจ้งความไม่สำเร็จได้

เอกสารสำคัญที่ควรมีติดตัวไปแจ้งความ

1. บัตรประจำตัวประชาชน หรือ
2. บัตรประจำตัวข้าราชการ หรือ
3. ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว หรือ
4. หนังสือเดินทาง (Passport)

เอกสารสำคัญกรณีแจ้งความแทนผู้เสียหาย

1. แจ้งความแทนผู้เยาว์ ใช้เอกสารแสดงเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้เยาว์
2. แจ้งความแทนบุคคลไร้ความสามารถ ใช้เอกสารแสดงเป็นผู้อนุบาลของผู้ไร้ความสามารถตามที่ศาลสั่ง
3. แจ้งความแทนผู้เสียหายที่ถึงแก่ความตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้ให้นำหลักฐานแสดงการเป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน สามเษภรรยา เช่น สูติบัตร ในทะเบียนสมรส ทะเบียนบ้าน ติดตัวไปด้วย
4. แจ้งความแทนสามีหรือภรรยา ใช้เอกสารแสดงว่าสามีหรือภรรยาอนุญาตให้เราเป็นผู้ร้องทุกข์แทนหรือเป็นตัวแทนได้
5. แจ้งความแทนนิติบุคคล เช่น บริษัท ห้างหุ้นส่วน ใช้หนังสือมอบอำนาจของนิติบุคคลติดอากรแสตมป์ 5 บาท และหนังสือรับรองนิติบุคคลของกระทรวงพาณิชย์
6. ได้รับมอบอำนาจจากผู้เสียหายให้นำหนังสือมอบอำนาจไปแสดงด้วย

นอกจากเอกสารสำคัญแล้ว เราต้องเตรียมหลักฐานที่เกี่ยวข้องไปด้วยเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำงานได้เร็วยิ่งขึ้น เช่น แยกการสนทนาเราก็สามารถพริ้นต์ใส่กระดาษ A4 แบบขาวดำได้ นำคลิปวิดีโอหรือคลิปเสียงใส่แฟลชไดรฟ์ไป และห้ามดัดแปลงข้อมูลต่าง ๆ อย่างเด็ดขาด เราต้องรักษาพยานหลักฐานทุกอย่างให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้นะ เพราะการดัดแปลงจะมีผลต่อความน่าเชื่อถือและน้ำหนักของพยานด้วย

หากมีหลักฐานในที่เกิดเหตุ เช่น รอยนิ้วมือ การจัดแจง เสื้อผ้าที่สวมใส่ขณะเกิดเหตุ อาวุธ อุปกรณ์ที่ใช้ทำร้ายกัน คราบเลือด ฯลฯ เราควรแจ้งเจ้าหน้าที่ให้เข้าไปตรวจสอบให้เร็วที่สุด และอย่าเพิ่งเคลื่อนย้าย หยิบจับ ทำความสะอาดใด ๆ ให้รออนกว่าเจ้าหน้าที่จะเข้าไปตรวจสอบ

คดีที่แจ้งความร้องทุกข์ได้

และตำรวจสามารถดำเนินคดีให้ได้

เวลาที่เราไม่แน่ใจว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นเข้าข่ายความผิดอะไร เราก็สามารถไปแจ้งความร้องทุกข์ได้นะ เพราะเราไม่จำเป็นต้องระบุฐานความผิด ไม่จำเป็นต้องรู้ข้อกฎหมายว่าเป็นความผิดข้อหาใด แค่เล่าเรื่องให้พนักงานสอบสวนฟังตามความเป็นจริงและต้องการให้มีการดำเนินคดี เท่านั้นก็สามารถแจ้งความได้แล้ว เพราะการตั้งข้อหาเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวน เขาจะต้องสอบคำให้การเราก่อนและตรวจสอบพยานหลักฐานต่าง ๆ จากนั้นจึงจะตั้งข้อหา

แต่เมื่อตรวจสอบแล้วในบางครั้งเพื่อน ๆ ก็อาจได้รับคำตอบว่าคดีนี้เป็นคดีแพ่งต้องฟ้องศาลด้วยตัวเองนะ เพราะตำรวจดำเนินคดีแพ่งให้ไม่ได้ ตำรวจมีอำนาจในการดำเนินคดีที่มีมูลความผิดจากการทำผิดอาญาเท่านั้น ซึ่งก็คือคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวเนื่องคดีอาญา โดยแยกออกเป็น 2 แบบ คือความผิดอาญาอันยอมความได้ และความผิดอาญาแผ่นดิน

ความผิดอาญาอันยอมความได้ คือ ความผิดต่อส่วนตัว เป็นการทำความผิดที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้ถูกระงับเท่านั้น ไม่เกิดผลกระทบต่อสังคมโดยรวม และกฎหมายจะต้องกำหนดเอาไว้ว่าเป็นความผิดอาญาอันยอมความได้ ซึ่งผู้เสียหายหรือผู้มีอำนาจจัดการแทนต้องแจ้งความร้องทุกข์ ภายใน 3 เดือน นับตั้งแต่รู้เรื่องและรู้ตัวคนทำผิด พนักงานสอบสวนจึงจะดำเนินคดีได้ หากปล่อยไว้นานเกินกำหนด 3 เดือนแล้วคดีก็จะขาดอายุความ ทำให้เราไม่สามารถเอาผิดคนทำได้ หรือแจ้งความไปแล้วมีการชดใช้ คั้นของยอมจ่ายค่าปรับ แล้วเราไม่ติดใจเอาความ ไม่อยากดำเนินคดีต่อไปก็สามารถยอมความกันได้ เช่น [หมิ่นประมาท](#) [เช็กเค็ง](#) [ขี้โจง](#) [ชกชกทรัพย์](#) [บุกรุก](#) เป็นต้น

ความผิดอาญาแผ่นดิน คือ ความผิดที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อผู้ถูกระงับโดยตรงและมีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม เป็นความผิดที่ยอมความไม่ได้และรัฐเป็นผู้เสียหายด้วย ดังนั้น ทุกคนสามารถยื่นคำกล่าวโทษได้ หรือผู้เสียหาย/ผู้มีอำนาจจัดการแทนแจ้งความดำเนินคดีเองก็ได้ หรือไม่มีการแจ้งความร้องทุกข์ ยื่นคำกล่าวโทษ แต่ถ้าเจ้าหน้าที่ทราบเรื่องก็สามารถดำเนินคดีกับคนทำความผิดเพื่อส่งให้อัยการฟ้องศาลต่อไปได้ เช่น [ฉกทรัพย์](#) [กรรโชกทรัพย์](#) [บุกรุกในเวลากลางคืน](#) [ประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย](#) เป็นต้น

แจ้งความร้องทุกข์ ยื่นคำกล่าวโทษ

ใครบ้างที่สามารถทำได้

ผู้เสียหายตามกฎหมายเป็นผู้แจ้งความร้องทุกข์ เพื่อให้คนทำความผิดได้รับโทษ

1. มีคนทำความผิดอาญาฐานใดฐานหนึ่ง
2. ทำให้เราได้รับความเสียหายจากการทำความผิดนั้น
3. และเราต้องเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย คือ จะต้องไม่มีส่วนในการทำความผิด หรือไม่ใช่ผู้ใช้ หรือไม่เป็นผู้สนับสนุน หรือไม่รู้เห็นในการทำความผิดนั้น

กรณีไหนบ้างที่ผู้อื่นแจ้งความร้องทุกข์แทนได้ (ผู้มีอำนาจจัดการแทน)

- ผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์(บุคคลที่อายุยังไม่ครบ 20 ปีบริบูรณ์) หรือเป็นผู้ไร้ความสามารถ ผู้แทนโดยชอบธรรม เช่น พ่อแม่ หรือพ่อเลี้ยง แม่เลี้ยงที่จดทะเบียนรับผู้เยาว์เป็นบุตร หรือพ่อแม่บุญธรรม หรือบุคคลที่ได้รับมอบอำนาจจากศาลให้เป็นผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เป็นผู้อนุบาล(ผู้ดูแล)ของผู้ไร้ความสามารถ สามารถแจ้งความดำเนินคดีแทนได้
- ผู้เสียหายถูกทำร้ายจนตายหรือได้รับบาดเจ็บจนไม่สามารถไปจัดการเองได้ กรณีนี้คนที่ เป็นบุพการี ผู้สืบสันดาน สามเษภรรยา สามารถแจ้งความดำเนินคดีแทนได้
- ผู้เสียหายเป็นนิติบุคคล ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลสามารถแจ้งความดำเนินคดีแทน ได้
- ผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ที่ไม่มีผู้แทนโดยชอบธรรม หรือเป็นบุคคลวิกลจริตหรือไร้ ความสามารถที่ไม่มีผู้ดูแล หรือมีแต่ไม่สามารถทำหน้าที่ได้ หรือมีผลประโยชน์ขัดกัน กรณี นี้ญาติหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถร้องขอต่อศาลเพื่อตั้งผู้แทนเฉพาะคดีได้
- ผู้เสียหายมอบอำนาจให้ไปจัดการแทน กรณีนี้ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจสามารถไปแจ้งความ ร้องทุกข์แทนได้เช่นกัน

ทั้งนี้ หากผู้เยาว์อยากแจ้งความเองก็สามารถทำได้นะ แต่ต้องมีความรู้สึกรับผิดชอบแล้วและมีอายุ พอสมควร เช่น A อายุ 18 ปี มีความรับผิดชอบดูแลตัวเองได้ ไปแจ้งความขอหา [ชื่อโจทก์](#) เพราะถูก หลอก [ชื่อโจทก์](#) เป็นต้น

ยื่นคำกล่าวโทษ

ใครก็ได้ที่พบเห็นการทำความผิด พบเห็นผู้เสียหาย อยู่ในเหตุการณ์ หรือได้รับความเสียหาย เด็ดร้อนแต่ไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย สามารถยื่นคำกล่าวโทษให้พนักงานสอบสวนนำเรื่องไป พิจารณาดำเนินคดีต่อไปได้

แจ้งความร้องทุกข์ไม่สำเร็จ

จะอย่างไรได้บ้าง

เวลาที่เราไปแจ้งความแล้วแต่พนักงานสอบสวนยังไม่แน่ใจว่าสิ่งที่เราแจ้งไปนั้นเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญา พนักงานสอบสวนก็จะรับแจ้งความไว้ก่อน จากนั้นเขาจะนำเสนอให้หัวหน้างานพิจารณา หากตรวจสอบแล้วผู้บังคับบัญชามีคำสั่งว่าเป็นคดีอาญา พนักงานสอบสวนก็จะดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป แต่หากมีคำสั่งว่าเป็นคดีแพ่งพนักงานสอบสวนก็จะชี้แจงให้เราทราบว่าไม่สามารถดำเนินการให้ได้นะ เราจะต้องมาฟ้องศาลด้วยตัวเอง และให้เราลงชื่อในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีไว้เป็นหลักฐาน